

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Egészségügyi válsághelyzet kezelési tervének (2022/1. változat.) 5. számú melléklete (Az ár- és belvízzel összefüggő egészségügyi veszélyeztettség csökkentésének, a következmények felszámolásának részletes feladatai)
kivonata

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ

Az árvizek és belvizek esetén alkalmazandó fertőtlenítési eljárásról

1.) Kézfertőtlenítés: szennyezett tárgyakkal, anyaggal történő munkavégzés után, illetve ételkészítés, étkezés előtt szükséges, WC használata után.

Fertőtlenítő oldat: 1-2 Neomagnol tablettát 1 liter vízben feloldani. 1 percig tartsuk benne a kezét, szappannal kézmosást végzünk! Az oldat 4 óráig használható! (kézfertőtlenítéshez bármely közforgalomban kapható kézfertőtlenítő is használható. (pl. Clarasept) használati utasításuk szerint.)

2.) Szennyezett használati tárgyak fertőtlenítése: (pld. főzőedények, evőeszközök, játékok tisztítás utáni 30 perces áztatása javasolt, hypós oldatban (9,4 l liter vízhez 6 dl háztartási hypó) vagy Neomagnolból készített oldatban (literenként 20 tablettá Neomagnol) 1-2 óráig áztatni. Ezután tiszta vízzel leöblíteni.

3.) Bútorok, egyéb mosható lakberendezési tárgyak fertőtlenítése

A fertőtlenítéshez 10 db Neomagnol tablettát 1 liter vízben oldjunk fel, majd a vízből kiemelt és megszikkadt felületeket ezzel az oldattal mossuk át. Az oldatot hagyjuk a felületre rászáradni. 24 óra elteltével a kezelt felületeket puha textiliával töröljük át.

4.) Mosható textíliák (fehérenemű, ágynemű) fertőtlenítése. Egy órás vizes vagy mosószeres áztatás után végezhető el 1 liter vízhez adott 10-20 db Neomagnol tablettát tartalmazó oldatban további 2 órán át történő áztatással.

5.) Nem mosható textíliák, kárpitos bútorok, szőnyegek fertőtlenítése: 1 liter vízhez 20 tablettá Neomagnolt adva és feloldva az oldattal a fertőtlenítendő textíliát alaposan át kell kefélni! (Vigyázat! A Neomagnol oldat színváltozást okozhat!).

6.) Lakóházak, helyiségek fertőtlenítése:

A fertőtlenítést csak akkor indokolt végrehajtani, ha a víz a helyiségből visszahúzódott. Ebben az esetben a helyiség padlózatáról – amennyiben azt nagyobb mennyiségű iszap és egyéb szennyező anyag borítja – a szennyeződést egy erre a célra kijelölt helyre távolítsuk el, majd a padlózatot, a mosható felületeket (pl. padozat, csempeburkolat, WC, mosdókagyló, kádák) 50 db Neomagnol tablettá/1 l elkészített oldattal kell átmosni és az oldatot 1-2 órán át nem szabad lemosni a felületről. Nem mosható felületeket (pl. meszelt fal) 10%-os klórmész oldattal kell bemeszteni.

10%-os Klórmész oldat készítési módja: 250 gr. Klórmészhez 2 liter vizet öntünk fokozatosan, állandó keverés mellett teljes feloldódásig. Csak frissen készített oldat használható!

Figyelem! A klórmészpor használata fokozott elővigyázatosságot igényel, belégzést, szembe, nyálkahártyára való jutását kerülni kell. A bőrfelszín védőkesztyű használatával ill. testfelszín takaró ruházattal védeni kell.

7.) Talajfertőtlenítés:

Mezőgazdaságilag művelt területeket klórozni nem szabad, ki kell várni a talaj természetes öntisztulását. A talaj fertőtlenítése (pl. udvar) csak akkor indokolt, ha az észlelhetően fekáliával, egyéb fertőző anyaggal szennyeződött.

Az emberi tartózkodásra, közlekedésre szolgáló területek fertőtlenítését klórmészpor összefüggő beszórásával kell elvégezni, amelyet locsolással kell a talajba juttatni.

8.) Szemétdomb, trágyadomb fertőtlenítése:

A fertőtlenítést úgy kell végrehajtani, hogy annak felületét klórmésszel összefüggő rétegben beszórjuk, majd vízzel bőségesen leöntözzük. Ezt követően a szemétdomb, trágyadomb felszíni részét kb. 10 cm mélyen erre alkalmas eszközzel át kell keverni.

Népegészségügyi Főosztály

3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. Tel: (32)795-784, (32)795-785;
e-mail: nfo@nograd.gov.hu; KRID azonosító: 517596139

9.) Trágyalé fertőtlenítése:

A fertőtlenítést úgy végezzük, hogy 1m³ trágyaléhoz 2 kg klórmészport adunk és ezt az elegyet erre alkalmas eszközökkel alaposan összekeverjük, majd 2 órán át állni hagyjuk.

10.) Vízóraaknák fertőtlenítése:

Kitisztítása után (víz kiszivattyúzása, iszapeltávolítás) a falak és a csővezeték, szerelvény 10%-os klórmészoldattal történő meszelése javasolt.

11.) Ürgödörös árnyékszék fertőtlenítése: ülődeszkát, padlózatot, oldalfalat és a WC egyméteres körzetét 10%-os klórmészoldattal be kell meszelní, az ülődeszkát két óras behatási idő után vízzel alaposan le kell öblíteni. Az ürgödör tartalmának felületét összefüggő rétegben klórmésszel be kell szórni (vagy a megmaradt oldattal leönteni).

12.) Ólak fertőtlenítése: Az előzők szerint 10%-os klórmésszel történjen.

13.) Ásott kutak fertőtlenítését csak a talajvíz teljes visszavonulása és a kutak többszöri kiszivattyúzása után lehet elvégezni. Ezért forduljanak a helyi önkormányzathoz.

Népegészségügyi Főosztály

3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. Tel: (32)795-784, (32)795-785;
e-mail: nfo@nograd.gov.hu; KRID azonosító: 517596139

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ A FERTŐZŐ MEGBETEGEDÉSEK MEGELŐZÉSÉHEZ

A fertőző megbetegedések megelőzéséhez a lakosság helyes magatartása nagymértékben hozzájárulhat. Ennek érdekében ezúton szeretnénk felhívni az ár- és belvív által sújtott települések lakosságának figyelmét az alábbiak betartásának kiemelt fontosságára, saját maguk és a környezetükben élők egészségének megőrzése, a veszélyek csökkentése céljából.

1.) A védekezésben részt nem vevő lakosoknak lehetőleg **kerülni kell a szennyezettnek és feltételezeten fertőzőnek minősíthető árvízzel-belvízzel való érintkezést.**

2.) **Szennyezett víz szájba, szembe, testfelületre jutását lehetőség szerint el kell kerülni.**

3.) Árvíz-belvív által elöntött vagy szennyezett **ásott kutak vizét tilos ivóvízként használni**, mindaddig, amíg az ár levonulása után hatékony fertőtlenítésük meg nem történik, az egészségügyi hatóság előírásai szerint.

4.) Az ár és belvízzel sújtott településeken, **a vezetékes ivóvíz használható, hacsak az egészségügyi hatóság ettől eltérően nem rendelkezik.** Ez utóbbi esetben az egészségügyi hatóság tájékoztatását kell figyelembe venni az ivóvíz felhasználása során.

5.) Vízvezetéseken bekövetkező **csőtörést, vízkimaradást azonnal jelentsék a vízmű üzemeltetőnek és az illetékes járási népegészségügyi intézetnek, és további intézkedésig csak forralt vizet szabad használni.**

6.) Az ár- és belvív elleni védekezéssel foglalkozóknak, vagy egyéb módon a szennyezett vízzel, tárgyakkal, anyagokkal kapcsolatba kerülőknek (pl. lakótér takarítás stb.) **munkavégzés után, illetve étkezések előtt fertőtlenítőszeres kézmosást kell végezniük.**

Feltétlenül mossunk kezet

- amikor hazaérünk,
- WC használat előtt és után,
- minden esetben, ha élelmiszert kezdünk foglalkozni.

7.) A vízzáró csomagolású élelmiszerek (fémdoboz, konzerv, üveg, műanyag palack stb.) a **külső felszín fertőtlenítése** után fogyaszthatóak. Tárolt élelmiszereknél javasolt figyelembe venni, hogy ne szennyeződhessenek csepegő-fröccsenő vízzel, és védve legyenek rovaroktól, állatoktól (pl. egerek stb.) Az élelmiszertároló helyek fertőtlenítése javasolt.

8.) Különös gondot kell fordítani **a gyermekek, betegek, idősek megfelelő, kielégítő étkeztetésére és biztonságos élelmiszer ellátására.**

9.) Szennyezett ruhaneműk és textíliák **fertőtlenítőszeres mosás, vasalás** után vehetők használatba.

10.) Elöntött házak **lakótereit, alagsori helyiségeket, pincéket, az ár levonulása után elvégzett takarítás és fertőtlenítés után vehetők újra használatba.**

11.) A háztartási hulladékot **ár- és belvízmentes személtlerakó helyre** kell szállítani.

12.) **Elhullott állatokról** az Állategészségügyi szerveket tájékoztatni kell. Az elhullott állatokat az ár- és belvízmentes területen elhelyezett, e célra kijelölt helyekre kell szállítani, és ott, az előírások szerint megsemmisíteni.

13.) **Kérjük a lakosságot, hogy lázas vagy hasmenéses megbetegedés esetén azonnal jelentkezzenek a házi orvosnál.**

14.) A személyi higiénés előírások fokozott betartására kell törekedni mindenkinek, aki az ár- és belvízzel sújtott területeken él, vagy a védekezésben vesz részt.

Népegészségügyi Főosztály

3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. Tel: (32)795-784, (32)795-785;
e-mail: nfo@nograd.gov.hu; KRID azonosító: 517596139

Fertőtlenítés összefoglaló táblázata

Fertőtlenítendő anyag megnevezése	A választható fertőtlenítési módszer megnevezése	A fertőtlenítőszer		A fertőtlenítő anyag egysége/mennyisége	Átlagosan szükséges mennyiség
		megnevezése	töményesége %		
Ásott kút	elegyítés	Na-hypoklorit 90	töményen	1 m ³ / 1 dl.	4m ³ 4dl
		Háztartási hypo		1 m ³ / 3 dl.	4m ³ 1,2 l
<u>Árnyékszék</u> úrtartalom felülete	beszórás	klórmész	töményen	1m ² /1 kg	1m ² /1kg
széklet	elegyítés	klórmész	10%	300 l/m ³	2m ³ /600l
	beszórás	mésztej	20%		
	beszórás	klórmészpor égetett mészpor	töményen töményen	37,5 kg/m ³	2m ³ /750kg/m ³ 2 m ³ /75kg
Fal, padozat	meszelés	klórmész mésztej	10% 20%	1-1,5 l/m ²	10 m ² /10-15 l
Szennyvíz	elegyítés	klórmész Na-hypoklorit 90	töményen töményen	150g/m ³ 5l/m ³	10 m ³ /1,5 kg 10 m ³ /50 l
Trágyalé	elegyítés	klórmészpor	töményen	2kg/m ³	
Talaj, Szemétdomb, Trágyadomb	elegyítés	klórmész mésztej	10% 20%	5 l/m ²	
	beszórás	klórmészpor égetett mészpor	töményen töményen	1 kg/m ²	
Felület	le mosás	Na-hypoklorit 90 Neomagnol Háztartási hypo	2%	2 dl+9,8dl víz 50 db +1 l víz 6dl+9,4 l víz	
Higiénés kézfertőtlenítés	oldat	Neomagnol por Neomagnol tabl. + Ételecet	0,20%	2 g/l 2tabl/1+ 20%-os ételecet 2 evőkanál	6g/3l víz 6 tbl/3 l víz + 20%-os ételecet 6 evőkanál

Népegészségügyi Főosztály

3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. Tel: (32)795-784, (32)795-785;
e-mail: nfo@nograd.gov.hu; KRID azonosító: 517596139

Lakossági felhívás az ár- és belvízzel veszélyeztetett településeken a fertőzések, járványos megbetegedések elkerülése érdekében

- ✓ Kiemelt fontosságú a **kézmosás!**
- ✓ A kézfertőtlenítés, melyet **fertőtlenítő hatású folyékony szappannal, kézfertőtlenítő szerrel** lehet végezni, főként étkezés, dohányzás előtt javasolt!
- ✓ Csak ellenőrzött, **vezetékes ivóvizet** igyanak! Csőtörés vagy vízkimaradás esetén **megelőzőképpen** javasoljuk, hogy a vizet forralva fogyassza!
- ✓ **Ásott kutak vizét tilos** ivóvízként használni!
- ✓ **Saláta és zöldségfélét** csak ivóvíz minőségű vízzel történő **alapos mosás** és **főzés** után fogyasszanak!
- ✓ **Alaposan átfőzött** illetve **sütött ételeket** egyenek!
- ✓ Tegyen meg mindent a **balesetek** elkerüléséért, a **sebeket** megfelelően lássák el!
- ✓ A megáradt folyókban, patakokban való **fürdőzés fertőző ágensek és kemikáliák, vegyszerek** jelenléte miatt **tilos!**

Hasmenéses panaszok esetén AZONNAL forduljanak házi orvosukhoz!

Az esetleges kitelepítésre felkészülve **SÜRGŐSSÉGI CSOMAGOT** állítsanak össze maguknak, melyben legyen:

- egy váltás ruha,
- tisztálkodási szerek,
- állandóan szedett gyógyszerek,
- csecsemőknek tápszer, ruházat, pelenka!

Népegészségügyi Főosztály

3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. Tel: (32)795-784, (32)795-785;
e-mail: nfo@nograd.gov.hu; KRID azonosító: 517596139

Teendők az árhullám levonulása után a homokzsákokkal

1. A vízzel nem érintkezett, száraz homokzsákok esetén:

A homokzsákokból a homokot lehetőleg vízzel nem átázott, száraz talajra ürítsük ki. A zsákokat szintén száraz területen gyűjtsük össze. Az így összegyűjtött száraz homok építkezéshez felhasználható.

Gyermekjátsszóterekhez, homokozókhoz, vagy egyéb területekhez a homokot felhasználni TILOS!

A kiürített, száraz homokzsákok hulladékgyűjtésre, építkezési törmelék gyűjtésére illetve hasonló célokra használhatók fel.

Élelmiszerek (burgonya, zöldségek, alma stb.) gyűjtésére, tárolására a kiürített zsákokat felhasználni TILOS!

2. A vízzel érintkezett, átázott homokzsákokkal és homokkal kapcsolatos teendők:

Az átázott homokzsákok illetve ezek tartalma fertőzési veszélyt jelentenek, ezért sem a kiürített zsákok, sem a kiürített homok közvetlenül NEM HASZNÁLHATÓ FEL!

A homokot erre a célra kijelölt helyen kell gyűjteni és csak teljes kiszáradás után lehet építkezéshez felhasználni.

Játsszótereken, homokozókban, egyéb olyan helyen, ahol a homok közvetlenül emberi bőrfelülettel érintkezik, a fertőzöttnek minősülő homokot alkalmazni TILOS!

A kiürített homokzsákokat élelmiszerek (burgonya, zöldségek, alma stb.) gyűjtésére, tárolására felhasználni TILOS!

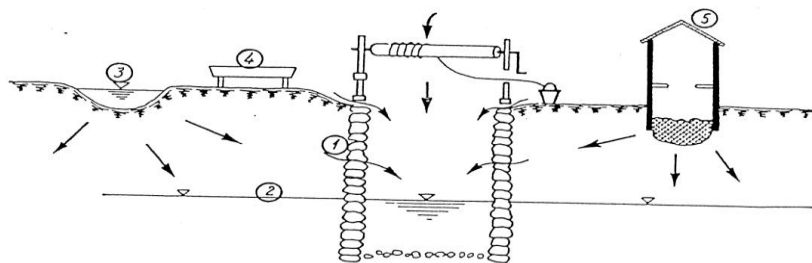
A kiszáritott homokzsák hulladékok, építési törmelékek gyűjtésére, tárolására alkalmazható.

Népegészségügyi Főosztály

3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. Tel: (32)795-784, (32)795-785;

e-mail: nfo@nograd.gov.hu; KRID azonosító: 517596139

ÁSOTT KÚT FERTŐTLENÍTÉSE I.

Nyitott, vedres, ásott kút szennyeződése

- ① terméskőből épített aknafalak résekkel
- ② magas talajvízszint
- ③ vizes árok
- ④ itató vályú
- ⑤ ürgödrös árnyékszék

Fertőtlenítés: 1 m^3 -ként: 100 ml Na-hipoklorit-90, vagy
30 gr klórmész szükséges

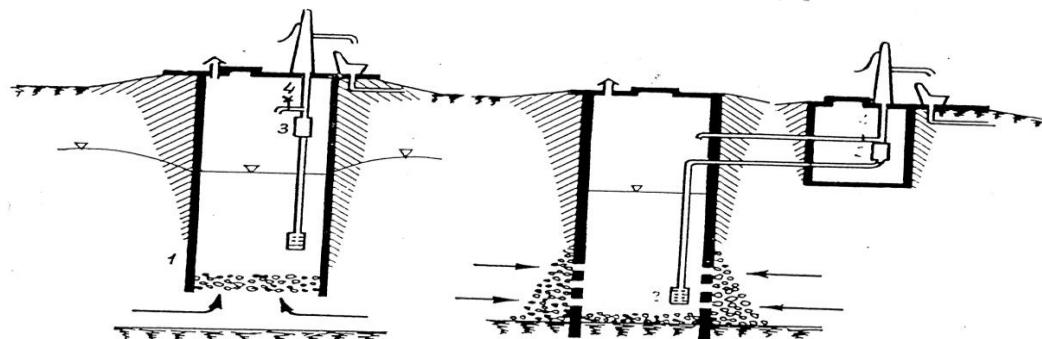
- törzsoldat készítés (legalább 10-20 liter)
- a törzsoldat aknafalakra történő leöntése
- 24 órás behatási idő
- érzékszervi vizsgálat: - ha a víz klórszagú a fertőtlenítés hatásos volt,
- ha klórszag nem érezhető a fertőtlenítést meg kell ismételni
- hatásos fertőtlenítés után a kút vizét ki kell szivattyúzni

Népegészségügyi Főosztály

3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. Tel: (32)795-784, (32)795-785;
e-mail: nfo@nograd.gov.hu; KRID azonosító: 517596139

ÁSOTT KÚT FERTŐTLENÍTÉSE II.

Zárt, ásott, szivattyús kút

Fertőtlenítés: 1 m^3 -ként: 100 ml Na-hipoklorit-90, vagy
30 gr klórmész szükséges

- törzsoldat készítés (legalább 10-20 liter)
- a törzsoldat aknafalakra történő leöntése
- 24 órás behatási idő
- érzékszervi vizsgálat: - ha a víz klórszagú a fertőtlenítés hatásos volt,
- ha klórszag nem érezhető a fertőtlenítést meg kell ismételni
- hatásos fertőtlenítés után a kút vizét ki kell szivattyúzni

Népegészségügyi Főosztály

3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. Tel: (32)795-784, (32)795-785;
e-mail: nfo@nograd.gov.hu; KRID azonosító: 517596139